

Prezantasyon

Prozedlwa

Proteksyon Konsomater bann Prodwi e Servis Finansyel

Delivre par:

NAADIR HASSAN

MINISTER FINANS, PLANIFIKASYON NASYONAL EK KOMERS

Dan Lasanble Nasyonal Sesel

Ile Du Port, Victoria, Mahe, Seychelles

Merkredi le 23 Mars 2022

Msye Spiker,
Onorab Lider Lopozisyon,
Onorab Lider Zafer Gouvernman,
Bann Manm Onorab,
Manm piblik a lekout,

Bonzour.

I en plezir pour mwan vin devan Lasanble ozordi, ansanm avek Labank Santral Sesel, e Lotorite Servis Finansyel pou prezant en nouvo prozedlwa ki annan pour bi ranforsi drwa e proteksyon konsomater letan zot pe akse bann prodwi ek servis finansyel.

Nesosite pou annan en tel lalwa ti premye ganny soulinnyen dan plan lenplimantasyon developman sekter finansyel pei ki ti ganny aprouve an 2014. Sa plan ti anfet idantifye proteksyon konsomater akote ledikasyon finansyel konman de eleman kle ki bezwen ganny pran an kont pou asire ki okenn kous popilasyon pa ganny kit deryer, anmezir ki travay i ganny fer pou transform e devlop sekter finansyel e fer li vin trwazyenm pilye nou lekonomi.

Bokou in ganny fer okour bann dernyen lannen lo kote ledikasyon finansyel anba parasol en stratezi nasyonal ki ti konmans ganny enplimante an 2017, par Labank Santral ek Lotorite Servis Finansyel.

Msye Spiker, Prozedlwa ki devan Lasanble ozordi i annan pour bi permet sa menm de lenstitisyon adres sa lot konponan enportan, ki proteksyon konsomater.

Parey nou konnen, Labank Santral e Lotorite Servis Finansyel in met an plas bann lalwa ek regilasyon ki gid fonksyonman bann diferan lenstitisyon finansyel ki tonm anba zot sipervizyon respektiv. Sa, i avek bi asire ki zot

loperasyon e aktivite pe ganny fer anliny avek bann standar ki'n ganny etabli e pou osi asir bon fonksyonman e stabilite sistenm finansyel an zeneral.

Sa nouvo lalwa ki pe ganny propoze pou elarzi manda sa de lotorite pour zot osi kapab siperviz kondwit sa bann lenstitisyon vizavi konsomater ki pe akse zot prodwi e servis.

Pandan sa bann dernyen lannen, nou'n vwar plizyer defi konsernan sa size. Par egzamp, nou'n vwar ki bann antite finansyel pa pe fer ase zefor pou annan en enteraksyon e langazman pli pros avek zot kliyan. Bann tel enteraksyon ek langazman a permet zot pli byen konpran bezwen sak endividi e osi partaz lenformasyon lo bann servis e prodwi finansyel ki zot ofer. Plis zefor i osi bezwen ganny fer pou amelyor latransparans, sirtou an term devwal bann kondisyon ki atase avek bann kontra e kou asosye avek bann diferan servis e prodwi finansyel, parmi lezot.

Msye Spiker, menm avek zefor Labank Santral e Lotorite Servis Finansyel pou adres bann tel defi e zer konplent konsernan bann servis finansyel baze lo en lagreman ki sa de lotorite i annan avek Komisyon Komers Zis, i kler ki i annan serten mankman, anvi ki napa en lankadremman apropiye. Sa nouvo lalwa pe alors etabli en kad formel e legal ki ava donn pouvwar sa de lenstitisyon pou enplimant e akonplir sa manda proteksyon konsomater dan en fason pli efektiv.

Sa nouvo lalwa ki pe ganny propoze i annan plizyer provizyon, tel ki;

- etabli standar pour bann kontra ki bann antite ek zot kliyan i antre ladan
- mezir ki permet konsomater ganny rekour menm apre ki en kontra in ganny sinnyen e
- i osi promouvwar tretman zis e ekitab pour tou konsomater e plis latransparans pou fer ki dimoun i ganny akse avek ase lenformasyon lo bann servis e prodwir finansyel pour zot kapab fer bann desizyon pli enformen.

Msye Spiker, sa lalwa pe osi anmenn serten nouvo eleman. Provizyon in ganny fer pou permet Labank Santral e Lotorite Servis Finansyel ordonn en antite

finansyel pou donn rekour konsomater dan bann lenstans kot sa i zistifye e pou fer bann aksyon korektiv dan en dele letan ki'n ganny spesifye.

Par egzanp:

- zot pou kapab fer en antite finansyel pa aplik kondisyon ki ganny konsidere koman pa zis dan en kontra finansyel
- zot pou osi kapab donn lord en antite pou ranbours okenn sarz ouswa pey domaz direk en konsomater dan bann lenstans kot provizyon sa lalwa pa'n ganny respekte
- sa bann lofans e mezir ki'n ganny pran pou kapab ganny pibliye
- Labank Santral e Lotorite Servis Finansyel pou aprezan osi kapab anmas plis lenformasyon konsernan enteraksyon ant bann antite finansyel ek zot konsomater
- fer lenspeksyon pou asire ki sa bann antite pe swiv standar ki aplikab.
- pran aksyon disiplinier tel ki aplik bann sarz administratif kont bann antite finansyel kan i nesaser
- promouvwar korperasyon ant Labank Santral e Lotorite Servis Finansyel avek diferan lotorite relevan, tel ki, Komisyon Komers Zis, ki annan manda prensipal pou asir proteksyon konsomater dan pei.

La mon ti a kontan souliny kolaborasyon tre pros ki sa Komisyon i annan deza avek lede lenstitisyon pandan ki travay ti pe fer pou drafte sa nouvo lalwa e mon swete ki sa langazman i kontinyen.

Msye Spiker, a sa pwen, i enportan fer resorti ki nou konsyan ki en tel lalwa spesifik pour proteksyon konsomater servis e prodwi finansyel i enn ki nouvo pou Sesel. Dan sa laliny, travay pe ganny fer pou drafte bann diferan regilasyon ki ava donn bann lenstitisyon finansyel sa gidans e sipor nesaser pour zot byen enplimant e reste an konformite avek sa lalwa.

Bann konsomater osi i annan zot rol pou zwe. Lobzektif sa lalwa i pou ede ranforsi zot drwa e proteksyon, me i osi enportan ki nou pa bliy nou responsabilite koman bann endividi. Konsomater i bezwen vin pli konsyan e angaze dan bann langazman ki zot antre ladan avek bann antite finansyel.

Pou donn enn de legzanp ;

- konsomater i bezwen asire ki zot konpran e aksepte responsabilite okenn kontra ki zot antre ladan pour en servis ouswa prodwi

- en dimoun ki pran en fasilite kredi i annan en obligasyon pou ranbours sa det
- ou kart '*debit*' ouswa '*credit*' e ou lenformasyon personnel tel ki ou kod sekre pa devret ganny partaze avek okenn lezot dimoun e
- ou osi annan en devwar pou met a zour lenformasyon ki ou lenstitisyon i garde lo ou e pou raport okenn pratik ouswa tranzaksyon sispe.

Msye Spiker, dan tou nouvo demars ki nou antreprann, konprenezon e rol ki sakenn i annan pou zwe, i lakle si nou anvi vwar rezilta. Dan konteks sa ki nou pe koz lo la ozordi, sa pour en laspe enportan si nou anvi ki sa lalwa i ganny byen enplimante. I pou enportan ki bann lenstitisyon finansyel e piblik an zeneral i konpran zot bann drwa e responsabilite vizavi bann provizyon sa nouvo lalwa proteksyon konsomater bann prodwi e servis finansyel.

Se dan sa konteks ki Labank Santral ek Lotorite Servis Finansyel in konmans travay lo en plan kominikasyon konpreansiv ki pou gid lafason ki zot pou angaz avek bann diferan group konsernen e edik zot lo bann diferan laspe enportan. Diferan stratezi pou ganny adopte pou asire ki sa ledikasyon i ariv kot tou kous popilasyon, e sa kominikasyon avek piblik e bann partener konsernen i enn ki pou bezwen kontinyel.

Sa kominikasyon i osi tre enportan pou asire ki i annan ase konprenezon lo kwa ki sa lalwa i kouven e ki manyer i konplemant lezot zefor ki bann lotorite konsernen pe fer pou adres bann diferan defi ki egziste dan sekter finansyel.

Sa lalwa pou adres spesifikman proteksyon konsomater ki enn parmi sa bann defi ki'n ganny koz lo la pandan bokou lannen.

Nou reste konsyan toudmenm ki i annan plizyer lezot size enportan ki ankor en defi pour popilasyon, tel ki To Lentere e akse avek bann fasilite kredi, nesosite pou annan plis konpetisyon, prodwi ek servis ki pli afordab e anmenn plis swa pour konsomater.

Travay i kontinyen pour vwar fason pour amelyor sa bann diferan konponan. Parey nou konnen, lankadremman Polisi Moneter Labank Santral i sa eleman kle ki ganny servi pour gid To Lentere dan marse, me i osi annan lezot eleman ki bezwen ganny adrese tel ki pri lavi akòz sa osi i annan en lenpak lo To Lentere e akse avek kredi an zeneral.

Lekspektasyon se ki plan modernizasyon sistenm peyman nasyonal e stratezi *Fintech* ki pe ganny enplimante atraver zefor Gouvernman ansanm avek bann partener konsernen, tel ki Labank Santral, Lotorite Servis Finansyel, e sekter prive, parmi lezot, ava osi ede anmenn plis linovasyon, diversite e fer ki bann prodwi ek servis i vin pli abòrdab. Sa, i ava an retour anmenn plis swa pour konsomater e ede devlop plis nou sistenm finansyel.

Tousala i bann travay ki'n deza konmanse e ki pou ganny ranforsi dan bann mwan e lannen ki pe vini.

Msye Spiker, an konklizyon, sa lalwa in pran kont bann prensip e standar enternasyonal, tout an prenan kont nou konteks lokal. Son lenplimantasyon pou ede ogmant konfyans konsomater pou akse prodwi e servis finansyel, enkli servis elektronik, ki vreman enportan pou anmenn sa lefikasite, stabilite e modernizasyon ki nou anvi vwar arive dan nou lekonomi.

Lo sa not Msye Spiker, mon swete ki nou ganny sipor tou bann manm Lasanble pour non selman aprouv sa lalwa me pou osi ede dan sa demars pou kontinyen edik e ankouraz nou popilasyon lo fason pou amelyor zot byennet finansyel.

Mersi.